A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2011. július 21.*

A C-503/09. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) (Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2009. december 4-én érkezett, 2009. november 16-i határozatával terjesztett elő az előtte

Lucy Stewart

és

a **Secretary of State for Work and Pensions**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: J.N. Cunha Rodrigues tanácselnök, A. Arabadjiev (előadó), A. Rosas, A. Ó Caoimh és P. Lindh bírák,

* Az eljárás nyelve: angol.

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,
hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. november 24-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– L. Stewart képviseletében P. Stewart, törvényes képviselő, segítője: R. Drabble QC,

– az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében H. Walker, meghatalmazotti minőségben, segítője: T. de la Mare barrister,

– az Európai Bizottság képviseletében V. Kreuschitz és N. Yerrell, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2011. március 17-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2005. április 13-i 647/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 117., 1. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és

családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendeletnek az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel (HL 1997. L 28., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 3. o.) módosított és naprakésszé tett szövege (a továbbiakban: 1408/71 rendelet) 4. cikke (1) bekezdése a) és b) pontjának, 10. cikke (1) bekezdésének, valamint 19. és 28. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelem előterjesztésére a L. Stewart, Spanyolországban élő brit állampolgár és a Secretary of State for Work and Pensions közötti, fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátásának a felperes részére való nyújtásának megtagadására vonatkozó jogvitában került sor.

Jogi háttér

Az uniós szabályozás

3 Az 1408/71 rendelet „A rendelet személyi hatálya” című 2. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„E rendelet vonatkozik azokra a munkavállalókra vagy önálló vállalkozókra és diákokra, akik egy vagy több tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartoznak vagy tartoztak, és akik a tagállamok egyikének állampolgárai, valamint azokra a hontalanokra vagy menekültekre, akiknek a lakóhelye valamely tagállam területén található, és ezek családtagjaira és túlélő hozzátartozóira.”

4 Az 1408/71 rendeletnek „A rendelet alkalmazási köre” című 4. cikke értelmében:

„(1) E rendelet alkalmazandó a következő szociális biztonsági ágakat érintő valamennyi jogszabályra:

a) betegségbiztosítási [helyesen: egészségbiztosítási] és anyasági ellátások;

b) rokkantsági ellátások, beleértve a rokkantak keresőképességének fenntartását vagy javítását célzó ellátásokat is;

[…]

(2) E rendelet alkalmazandó valamennyi, akár járulékfizetésen alapuló, akár nem járulékfizetésen alapuló általános és különleges szociális biztonsági rendszerre […]

[…]”

5 Az említett rendelet „A lakóhellyel kapcsolatos kikötések eltörlése – A kötelező biztosítás hatása a járulékok visszatérítésére” című 10. cikkének (1) bekezdésének első albekezdése értelmében:

„A rendelet eltérő rendelkezéseinek hiányában az egy vagy több tagállam jogszabályai szerint megszerzett rokkantsági, öregségi vagy túlélő hozzátartozókat megillető pénzbeli ellátás, munkahelyi balesetek vagy foglalkozási megbetegedések esetén fizetett nyugdíj és haláleseti juttatás nem csökkenthető, nem módosítható, nem függeszthető fel, nem vonható vissza vagy foglalható le azzal az indoklással, hogy a jogosult

egy másik tagállam területén rendelkezik lakóhellyel, mint amely tagállam területén a fizetésre kötelezett intézmény található.”

6 Az 1408/71 rendelet „Különleges, nem járulék alapú ellátások” című 10a. cikkének megfelelően e rendelet 10. cikkét és a III. cím rendelkezéseit nem kell alkalmazni az említett rendelet 4. cikkének (2a) bekezdésében említett különleges, nem járulék alapú pénzbeli ellátásokra. Az 1408/71 rendelet hatálya alá tartozó személyek ezen ellátásokra kizárólag a lakóhelyük szerinti tagállamban és kizárólag ezen állam jogszabályainak megfelelően jogosultak, feltéve hogy ezen ellátásokat e rendelet IIa. melléklete tartalmazza.

7 Az alapügyben szereplő, fiatal rokkantaknak járó munkaképtelenségi ellátás nem szerepel az említett IIa. mellékletben.

8 Az 1408/71 rendelet III. címe 1. fejezetének a „Munkavállalók vagy önálló vállalkozók, valamint családtagjaik” című 2. szakaszában található 19. cikk, amely „Az illetékes államon kívüli lakóhely – általános szabályok” címet viseli, ekképp rendelkezik:

„(1) Az a munkavállaló vagy önálló vállalkozó, aki az ellátásra való jogosultság tekintetében kielégíti az illetékes állam jogszabályai által előírt feltételeket, de az illetékes államon kívüli tagállamban rendelkezik lakóhellyel – szükség esetén a 18. cikk rendelkezéseinek figyelembevételével – a lakóhelye szerinti államban:

[...]

b) pénzbeli ellátásban részesül, amelyet az illetékes intézmény nyújt az általa alkalmazott jogszabályoknak megfelelően. [...]

(2) Az (1) bekezdés a) pontjának rendelkezései hasonlóan alkalmazandók a családtagokra is, akik nem az illetékes államban rendelkeznek lakóhellyel, amennyiben annak az államnak a területén, ahol lakóhellyel rendelkeznek, nem jogosultak ezekre az ellátásokra.

[...]"

9 Az említett 1. fejezet „Nyugdíjasok és családtagjaik" című 5. szakasza tartalmazza az 1408/71 rendelet „Egy vagy több tagállam jogszabályai szerint fizetendő nyugdíjak, amikor a lakóhely szerinti országban nem áll fenn természetbeni ellátásra való jogosultság" című 28. cikkét, amelynek (1) bekezdése előírja:

„Az a nyugdíjas, aki egy, két vagy több tagállam jogszabályai szerint nyugdíjra jogosult, de aki a lakóhelye szerinti tagállamban nem jogosult ellátásokra, mégis részesül – mind ő, mind családtagjai – ezekben az ellátásokban, amennyiben – szükség esetén a 18. cikk és a VI. melléklet rendelkezéseinek figyelembevételével – azokra jogosult lenne a nyugdíj tekintetében illetékes tagállam vagy tagállamok egyikének jogszabályai szerint, ha lakóhelye azon állam területén lenne. [...]

[...]"

A nemzeti szabályozás

10 Az 1992. évi társadalombiztosítási járulékokról és ellátásokról szóló törvény (Social Security Contributions and Benefits Act 1992, a továbbiakban: SSCBA) 20. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében a munkaképtelenségi ellátás járulékalapú szociális ellátás.

11 Az 1992. évi társadalombiztosítás igazgatásáról szóló törvény (Social Security Administration Act 1992) 163. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében a járulékalapú szociális ellátások a nemzeti biztosítási alapból kerülnek kifizetésre. Az említett alap költségvetését az SSCBA 1. cikkének (1) bekezdése értelmében a munkaviszonyban állók és a munkáltatók által fizetett járulékok biztosítják.

12 Az SSCBA 30A. cikkének (4) és (5) bekezdése kimondja:

„(4) A munkaképtelenség minden egyes időszaka alatt a jogosult legfeljebb 364 napig jogosult a rövid távú munkaképtelenségi ellátásra.

(5) Amennyiben a rövid távú munkaképtelenségi ellátásra való jogosultság a fenti (4) bekezdés folytán megszűnik, a jogosult a munkaképtelenség minden további napjára hosszú távú munkaképtelenségi ellátásra jogosult mindaddig, amíg a nyugdíjkorhatárt el nem éri."

13 A rövid távú munkaképtelenségi ellátás az SSCBA 30B. cikkének (2) bekezdése és I. részének 4. melléklete értelmében kétféle átalányösszeg formájában folyósítható. Az első 196 nap alatt ennek összege alacsonyabb, mint a 364 napból fennmaradó időtartam alatt. A hosszú távú munkaképtelenségi ellátás alapösszege magasabb, mint a rövid távú munkaképtelenségi ellátás magasabb összege.

14 Az SSCBA 12. mellékletének (1) bekezdése kizárja a munkaképtelenségi ellátás kedvezményéből azokat a személyeket, akik a törvény szerint a munkáltatójuk által fizetendő táppénzre jogosultak.

15 A munkaképtelenségi ellátásra való jogosultság attól függ, hogy a kérelmező eleget tesz-e bizonyos járulékfizetési feltételeknek. A fiatal koruktól munkaképtelen személyek azonban az SSCBA 30A. cikkének (2A) bekezdése értelmében munkaképtelenségi ellátásra jogosultak, anélkül hogy járulékot fizettek volna, feltéve hogy az érdekelt személy:

„a) a kérdéses időpontban tizenhatodik életévét betöltötte;

b) a munkaképtelenség időtartama alatt még nem töltötte be huszadik – vagy meghatározott esetekben huszonötödik – életévét;

c) 196 egymást követő napon munkaképtelen volt abban az időszakban, amely közvetlenül megelőzte a kérdéses időpontot vagy valamely korábbi időpontot a munkaképtelenség azon időszakában, amikor tizenhat éves vagy idősebb volt;

d) a kérdéses időpontban megfelel a nagy-britanniai lakóhellyel, illetve ott-tartózkodással kapcsolatos feltételeknek; és

e) ezen időpontban nem vesz részt nappali képzésben."

16 Az 1994. évi társadalombiztosításról (a munkaképtelenségi ellátásról) szóló rendelet (Social Security [Incapacity Benefit] Regulations 1994, a továbbiakban: SSIBR) 16. cikkének (1) bekezdése a következőképpen fogalmaz:

„Az [SSCBA] 30A. cikke (2A) bekezdésének d) pontjában előírt, a nagy-britanniai lakóhelyre és tartózkodásra vonatkozó feltétel minden személyre nézve az, hogy a kérdéses napon:

a) szokásos lakóhelye Nagy-Britanniában található;

b) nem áll az 1999. évi Immigration and Asylum Act (bevándorlásról és menekültügyről szóló törvény) 115. cikkének (9) bekezdése szerinti idegenrendészeti ellenőrzés alatt, vagy olyan személy, akire az (5) bekezdés vonatkozik;

c) Nagy-Britanniában tartózkodik, és

d) a kérdéses időpontot közvetlenül megelőző 52 hetes időszakban folyamatosan vagy több időszakot összeszámolva legalább 26 hetet Nagy-Britanniában tartózkodott."

17 A 16. cikk (6) bekezdése értelmében e feltételeknek a kérelem benyújtásának időpontjában kell fennállniuk.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

18 L. Stewart 1989 novemberében született, brit állampolgár, és Down-szindrómában szenved. 2000 augusztusában szüleivel Spanyolországba költözött, ahol azóta is élnek. L. Stewartot visszamenőleg rokkantak megélhetési járadékában (Disability Living Allowance) részesítették, e járadék 1992 áprilisi bevezetésétől kezdődően. A járadékot az 1408/71 rendelet 95b. cikkében foglalt átmeneti rendelkezések alapján Spanyolországban folyósították.

19 Az alapügy felperesének apja, aki utoljára Nagy-Britanniában dolgozott a 2000/2001-es adóévben, 2009 októberétől öregségi nyugdíjat kap, korábban pedig foglalkoztatási nyugdíjban részesült. Az alapügy felperesének anyja 2005. július 25. óta kap öregségi nyugdíjat, előtte pedig munkaképtelenségi ellátásban részesült.

20 Az alapügy felperese soha nem dolgozott, és legnagyobb valószínűség szerint soha nem fog tudni szakmai tevékenységet folytatni.

21 L. Stewart anyja, lánya törvényes képviselőjeként lánya számára munkaképtelenségi ellátást igényelt annak 16. születésnapjától kezdődően, amely időponttól számítva a lánya erre először jogosulttá vált. 2005. november 24-én a Secretary of State for Work and Pensions e kérelmet elutasította azon az alapon, hogy L. Stewart nem felel meg

a nagy-britanniai tartózkodásra vonatkozó feltételnek. Ezzel egyidejűleg az alapügy felperesét tájékoztatták arról, hogy a nemzeti társadalombiztosítási számláján hetente társadalombiztosítási járulékot írnak jóvá számára mindaddig, amíg munkaképtelen.

22 Az alapügy felperesének anyja a lánya nevében keresetet indított a Secretary of State for Work and Pensions ellen. Mivel a keresetet elutasították, fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, arra hivatkozva, hogy a munkaképtelenségi ellátás brit hatóságok általi megtagadása összeegyeztethetetlen az uniós joggal.

23 A kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy a szóban forgó munkaképtelenségi ellátást az arra vonatkozó feltételek miatt gyakran „fiatal rokkantak munkaképtelenségi ellátásaként" mutatják be.

24 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból emellett kitűnik, hogy az alapügy felperese teljesíti az összes ahhoz szükséges feltételt, hogy részére a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátását nyújtsák, kivéve az SSIBR 16. cikkének (1) bekezdésében előírt, a nagy-britanniai szokásos lakóhelyre, korábbi ott-tartózkodásra és a kérelem benyújtásának időpontjában való ott-tartózkodásra vonatkozó feltételeket. A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy ugyan a Secretary of State for Work and Pensions azon az alapon utasította el az alapügy felperesének kérelmét, hogy a kérelem benyújtásának időpontjában nem tartózkodott Nagy-Britanniában, azonban a kérelmet ugyanígy azért is el lehetett volna utasítani, mert a felperes nem felelt meg a fent említett másik két feltételnek.

25 A kérdést előterjesztő bíróság elsősorban azt kérdezi, hogy a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátása az 1408/71 rendelet 4. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett egészségbiztosítási ellátásnak vagy az e 4. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti rokkantsági ellátásnak minősül-e. Az említett bíróság szerint

a szóban forgó ellátás nem tekinthető egészségbiztosítási ellátásnak, mivel semmiféle jövedelmet nem helyettesít, és nem a jövedelem megszakadása esetén folyósítják, tekintve, hogy az alapügy felperese – a kérelmezők többségéhez hasonlóan – sosem dolgozott. A kérdést előterjesztő bíróság szerint emellett az alapügy felperesének rokkantsága nem ideiglenes jellegű.

26 A kérdést előterjesztő bíróság kételyeinek ad hangot a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátásának az 1408/71 rendelet 4. cikk (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett rokkantsági ellátásnak minősítését illetően is, amiatt, hogy ezen ellátást legfeljebb 364 napig folyósítják. Ezen időszakot követően viszont az alapügy felperese a kérdést előterjesztő bíróság szerint hosszú távú munkaképtelenségi eljárásban részesül, mint sokan mások, akik vele azonos helyzetben vannak. A rövid és hosszú távú munkaképtelenségi ellátás tehát – belső rendszere ellenére – egyedi ellátás.

27 Másodsorban a kérdést előterjesztő bíróság arra keres választ, hogy a jelen ítélet 24. pontjában említett három feltétel összeegyeztethető-e az uniós joggal.

28 Ilyen körülmények között az Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1) A fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátásának jellemzőivel rendelkező ellátás [az 1408/71 rendelet] értelmében egészségbiztosítási ellátásnak vagy rokkantsági ellátásnak minősül?

2) Amennyiben az első kérdésre adott válasz értelmében az ilyen ellátás egészségbiztosítási ellátásnak tekintendő:

a) Azon személy, aki – mint a felperes anyja – nyugdíjba menetele következtében végérvényesen befejezett minden munkavállalói vagy önálló vállalkozói tevékenységet [ugyanezen rendelet] 19. cikkének alkalmazásában mégis »munkavállalónak« tekintendő-e a korábbi munkavállalói vagy önálló vállalkozói tevékenysége alapján, vagy a 27–34. cikk (nyugdíjasok) tartalmazza az esetében alkalmazandó szabályokat?

b) Azon személy, aki – mint a felperes apja – 2001 óta nem végzett semmilyen munkavállalói vagy önálló vállalkozói tevékenységet, [ugyanezen rendelet] 19. cikkének alkalmazásában mégis »munkavállalónak« tekintendő-e a korábbi munkavállalói vagy önálló vállalkozói tevékenysége alapján?

c) A kérelmezőt »nyugdíjasnak« kell-e tekinteni a[z] [1408/71 rendelet] 28. cikke alkalmazásában az [e rendelet] 95b. cikke szerint kapott ellátás megítélése alapján, azon tények ellenére, melyek szerint: i. az érintett kérelmező az 1408/71 rendelet 1. cikkének a) pontja értelmében sosem volt munkavállaló; ii. nem érte még el a törvényes nyugdíjkorhatárt; és iii. csupán mint családtag tartozik az 1408/71 rendelet személyi hatálya alá?

d) Amennyiben a jogosult az 1408/71 rendelet 28. cikkének hatálya alá tartozik, valamely családtagja, aki mindig is a jogosult személlyel együtt élt, ugyanabban az államban, mint a jogosult, igényelhet-e az [e rendelet] 28. cikkének (2) bekezdésében meghatározott illetékes intézménytől a[z] [említett rendelet] 29. cikkével összefüggésben értelmezett 28. cikk (1) bekezdése értelmében pénzbeli egészségbiztosítási ellátást, ha az ilyen ellátás – amennyiben jár – a családtagok – és nem a jogosult – számára fizetendő?

e) Adott esetben (a fenti a), illetve d) kérdésre adott válasz függvényében), az 1408/71 rendelet 19. és/vagy 28. cikkével összhangban van-e a nemzeti társadalombiztosítási jog olyan feltételének alkalmazása, amely az egészségbiztosítási ellátásra való jogosultság először történő megszerzését azokra korlátozza, akik meghatározott korábbi időszakon belül megfelelő ideig tartózkodtak az illetékes tagállamban?

3) Amennyiben az első kérdésre adott válasz értelmében az ilyen ellátás rokkantsági ellátásnak tekintendő, az 1408/71 rendelet »az egy vagy több tagállam jogszabályai szerint megszerzett« ellátásokra hivatkozó 10. cikkének megfogalmazása azt jelenti, hogy a tagállamok továbbra is jogosultak az 1408/71 rendelet alapján az ilyen rokkantsági ellátásra való jogosultság először történő megszerzését olyan feltételekhez kötni, amelyek a tagállamban való lakóhelyen, vagy a tagállamban való, megfelelő időtartamú korábbi tartózkodás bizonyításán alapulnak, oly módon, hogy a felperes nem igényelheti először egy másik tagállamból az ellátásra való jogosultságot?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

29 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a fiatal rokkantak olyan rövid távú munkaképtelenségi ellátása, mint amilyen az alapügyben szerepel, az 1408/71 rendelet értelmében egészségbiztosítási ellátásnak vagy rokkantsági ellátásnak minősül.

30 Mindenekelőtt rá kell mutatni, hogy e kérdés nem a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának jogrendje alapján nyújtott munkaképtelenségi ellátások általános rendszerét érinti, hanem kifejezetten a fiatal rokkantak munkaképtelenségi ellátására vonatkozik, amelyet eltérő feltételek mellett nyújtanak, ahogyan az a jelen ítélet 10–17. pontjából kitűnik.

31 Az 1408/71 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja értelmében e rendelet alkalmazandó mindazon szociális biztonsági ágakat érintő valamennyi jogszabályra, amelyek az egészségbiztosítási ellátásokra és a rokkantsági ellátásokra vonatkoznak, beleértve a rokkantak keresőképességének fenntartását vagy javítását célzó ellátásokat is.

32 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely ellátás akkor tekinthető szociális biztonsági ellátásnak, ha a jogosult személyes szükségletének bárminemű egyedi és diszkrecionális mérlegelése nélkül, jogilag meghatározott helyzetben nyújtják, és az 1408/71 rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében kifejezetten felsorolt kockázatok valamelyikét fedezi (lásd különösen a C-286/03. sz. Hosse-ügyben 2006. február 21-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-1771. o.] 37. pontját, és a C-396/05., C-419/05. és C-450/05. sz., Habelt és társai egyesített ügyekben 2007. december 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-11895. o.] 63. pontját, valamint a C-228/07. sz. Petersen-ügyben 2008. szeptember 11-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-6989. o.] 19. pontját).

33 A jelen esetben nem vitatott, hogy az alapügyben felmerült ellátás esetében ez a helyzet, mivel annak nyújtása az SSCBA 30A. cikkének (2A) bekezdésében jogilag meghatározott objektív feltételek esetén történik, az illetékes hatóságok nem jogosultak a kérelmező személyes szükségleteinek egyedi mérlegelésére, és ennek az ellátásnak a célja az adott esettől függően az 1408/71 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában szereplő betegség vagy rokkantság kockázatának fedezése.

34 Emellett nem vitatott, hogy az alapügy felperese az 1408/71 rendelet személyi hatálya alá tartozik, amelyet e rendelet 2. cikkének (1) bekezdése határoz meg.

35 Az alapügyben szereplő ellátás jellegének pontos meghatározását illetően a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy az uniós jog egységes alkalmazásának követelménye magában foglalja, hogy az abban szereplő fogalmak ne változzanak az egyes nemzeti jogok sajátosságainak függvényében, hanem objektív, az uniós jog saját keretein belül meghatározott szempontokon alapuljanak. Ezen elvnek megfelelően az 1408/71 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja szerinti egészségbiztosítási ellátás és a rokkantsági ellátás fogalmát e rendelet alkalmazása céljából kell meghatározni, az említett ellátások ismérveit rögzítő uniós jog saját szabályai alapján, nem pedig azon nemzeti jogszabályok függvényében, amelyek belső rendelkezései ezen ellátásokat előírják (lásd ebben az értelemben a 69/79. sz., Jordens-Vosters ügyben 1980. január 10-én hozott ítélet [EBHT 1980., 75. o.] 6. pontját).

36 E tekintetben a szociális biztonsági ellátások különféle csoportjainak elhatárolása érdekében tekintetbe kell venni az egyes ellátások által fedezett kockázatokat (a C-406/04. sz. De Cuyper ügyben 2006. július 18-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-6947. o.] 27. pontja).

37 Ahogyan azzal az Egyesült Királyság és az Európai Bizottság helyesen érvel, az 1408/71 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti egészségbiztosítási ellátás az érdekelt tevékenységének ideiglenes felfüggesztésével járó kóros állapothoz fűződő kockázatot fedezi.

38 Ezzel szemben az említett rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti rokkantsági ellátás célja főszabály szerint meghatározott mértékű munkaképtelenség kockázatának fedezése olyan esetben, amikor valószínűsíthető, hogy a munkaképtelenség állandó vagy tartós (lásd analógia útján a C-13/05. sz. Chacón Navas ügyben 2006. július 11-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-6467. o.] 45. pontját).

39 A kérdést előterjesztő bíróság a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátásának az 1408/71 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja szerinti egészségbiztosítási vagy rokkantsági ellátásként való besorolását illető támasztott kételyei abból fakadnak, hogy ezen ellátás olyan nemzeti szabályozás részét képezi, amely két szakaszban történő folyósítást ír elő, ahol az első szakasz rövid távú munkaképtelenségi ellátás néven legfeljebb 364 napig, a második pedig munkaképtelenségi ellátás néven korlátlan ideig folyósítható, amíg a kérelmező be nem tölti a törvényes nyugdíjkorhatárt.

40 E tekintetben rá kell mutatni – ahogyan azt a kérdést előterjesztő bíróság megállapította –, hogy az alapügy felperese – a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátását kérelmezők többségéhez hasonlóan – munkaképtelen, és sosem dolgozott. E bíróság szerint ebben az esetben az ezen ellátást kérelmezők általános jellemzőjéről van szó.

41 A kérdést előterjesztő bíróság azt is kiemeli, hogy a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátása folyósításának lejártával az alapügy felperese – ahogyan az ezen ellátásra jogosultak többsége – rokkantsága állandó jellegénél fogva elkerülhetetlenül hosszú távú munkaképtelenségi ellátásra válik jogosulttá.

42 A Bíróság elé terjesztett iratokból ugyanis kitűnik, hogy amennyiben a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátását megadják, az a folyósítás időtartamának lejártakor hosszú távú munkaképtelenségi ellátássá alakul át azon egyedüli feltétel teljesülése esetén, hogy a kérelmező rokkantsága továbbra is fennáll. Azonban a kérelmező nem folyamodhat már a kezdetektől hosszú távú munkaképtelenségi ellátásért, még akkor sem, ha egyértelmű, hogy rokkantságának állandó vagy tartós jellegénél fogva arra jogosult. Ezáltal az ilyen rokkantsággal élő kérelmezők számára a rövid távú munkaképtelenségi ellátás csupán a hosszú távú munkaképtelenségi ellátásban való részesülés előzetes szakasza, amely a rövid távú munkaképtelenségi ellátás folyósításának időtartamáig tart.

43 Ennélfogva az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben, amikor a kérelmező állandó vagy tartós rokkantságban szenved, a fiatal rokkantak rövid és hosszú távú munkaképtelenségi ellátása szükségszerűen követi egymást.

44 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis kiemeli, hogy a rövid és a hosszú távú munkaképtelenségi ellátás egységes ellátásnak minősül, alkalmazási módjuk eltérősége ellenére.

45 Következésképpen az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben, amikor már a kérelem benyújtásakor egyértelmű, hogy a kérelmező állandó vagy tartós rokkantságban szenved, a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátása a közte és a hosszú távú munkaképtelenségi ellátás közötti folytonosságra tekintettel az 1408/71 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti rokkantsági ellátás jellemzőivel bír.

46 E következtetést erősíti mind a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátásának tárgya és célja, mind az ellátás számításának alapja és az ellátás biztosításának feltétele (lásd analógia útján a 171/82. sz. Valentini-ügyben 1983. július 5-én hozott ítélet [EBHT 1983., 2157. o.] 13. pontját, a fent hivatkozott De Cuyper ügyben hozott ítélet 25. pontját és a fent hivatkozott Petersen-ügyben hozott ítélet 21. pontját).

47 Először is, ami a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátásának tárgyát és célját illeti, rá kell mutatni, hogy ezen ellátás a súlyos rokkantság esetén járó ellátást váltotta fel. Ezen ellátás kedvezményezettjei 16–25 év közötti személyek, akik betegségük vagy rokkantságuk miatt nem képesek dolgozni.

48 Ugyanakkor a törvény szerint táppénzre jogosult személyek az SSCBA 12. cikkének (1) bekezdése értelmében ki vannak zárva az említett ellátásból. Így az egészségi állapotuk átmeneti súlyosbodása miatt munkaképtelen személyek, akik egyidejűleg megfelelnek mind a táppénzre való jogosultság, mind a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátása feltételeinek, főszabály szerint táppénzben részesülnek, nem munkaképtelenségi ellátásban.

49 Emellett a Bíróság elé terjesztett iratokból kiviláglik, hogy az említett ellátás célja olyan pénzügyi eszközök biztosítása a kérelmező részére, amelyek lehetővé teszik számára szükségletei kielégítését. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben pontosítja, hogy a táppénztől eltérően a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátása nem a kereső tevékenység megszakadása miatt kieső jövedelmet helyettesíti, mivel ezen ellátás kedvezményezettjeinek többsége – akárcsak az alapeljárás felperese – soha nem dolgozott. Az említett bíróság szerint ebből következően sem helyettesítendő jövedelemről, sem a kereső tevékenység megszakadásáról nem lehet szó.

50 Ezután ami az említett ellátás nyújtásának feltételeit illeti, az SSCBA 30A. cikkének (2A) bekezdése értelmében azok lényegében a kérelmező életkorához, munkaképtelenségéhez, a nappali képzésben való részvétel hiányához, valamint Nagy-Britanniában található lakóhelyhez és ottlakáshoz kapcsolódnak. E tekintetben rá kell mutatni, hogy e feltételek nem változnak aszerint, hogy a fiatal rokkantak rövid távú vagy hosszú távú munkaképtelenségi ellátásáról van szó. A hosszú távú munkaképtelenségi ellátás a rövid távú munkaképtelenségi ellátás folytatásának minősül, anélkül hogy újra bizonyítani kellene a feltételek fennállását, feltéve hogy a munkaképtelenség továbbra is fennáll.

51 Végezetül mind a rövid, mind a hosszú távú munkaképtelenségi ellátás számításának alapját illetően megjegyzendő, hogy ezen ellátást heti rendszerességgel fizetik, és annak összege sem a kedvezményezett pénzügyi erőforrásaitól, sem a járulék fizetésétől nem függ. Ezen összeget három különböző összegben állapítják meg, melyeket

sorrendben a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátása folyósítási időtartamának első felében, második felében, valamint a hosszú távú munkaképtelenségi ellátás folyósításának időtartamára alkalmaznak.

52 Az a tény, hogy a fiatal rokkantak rövid távú és hosszú távú munkaképtelenségi ellátása címén eltérő összeget fizetnek, nem elegendő annak megállapításához, hogy az ellátás természete az alkalmazandó összegtől függően változik, mivel a jelen esetben – ahogyan az kitűnik az előző pontból – a fiatal rokkantak munkaképtelenségi ellátásán belül létezik két eltérő mértékű ellátás. Mindenesetre hangsúlyozni kell, hogy – ahogyan az a jelen ítélet 44. pontjából kitűnik – a fiatal rokkantak rövid távú és hosszú távú munkaképtelenségi ellátása belső szerkezetük ellenére egységes ellátást képez.

53 Meg kell tehát állapítani, hogy a rövid távú vagy hosszú távú munkaképtelenségi ellátásnak mind a tárgya, mind a célja arra mutat, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben, amikor a kérelem benyújtásakor egyértelmű, hogy a kérelmező állandó vagy tartós rokkantságban szenved, és függetlenül attól, hogy az említett ellátást két egymást követő szakaszban folyósítják, ezen ellátás közvetlenül az 1408/71 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontjához kapcsolódik.

54 A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a fiatal rokkantak – alapügyben szereplőhöz hasonló – rövid távú munkaképtelenségi ellátása az 1408/71 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett rokkantsági ellátásnak minősül, ha nyilvánvaló, hogy a kérelem benyújtásának időpontjában a kérelmező állandó vagy tartós rokkantságban szenved.

A második kérdésről

55 Az első kérdésre adott válaszra tekintettel nem szükséges megválaszolni az előterjesztett második kérdést.

A harmadik kérdésről

56 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy abban az esetben, ha a fiatal rokkantaknak az alapügyben szereplőhöz hasonló rövid távú munkaképtelenségi ellátását rokkantsági ellátásnak kell tekinteni, az 1408/71 rendelet 10. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, mint amellyel összeegyeztethetetlen, hogy valamely tagállam az ilyen ellátás feltételéül szabja, hogy a kérelmezőnek korábban e tagállam területén kellett tartózkodnia, és lakóhelyének e tagállam területén kell lennie.

57 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátása többek között a következő három konjunktív feltételnek van alárendelve:

– a kérelmező szokásos lakóhelye Nagy-Britanniában található;

– a kérelmező a szóban forgó ellátás iránti kérelem benyújtását közvetlenül megelőző 52 hetes időszakban folyamatosan vagy több időszakot összeszámolva legalább 26 hetet Nagy-Britanniában tartózkodott, és

– ezen időpontban Nagy-Britanniában tartózkodik.

58 Pontosítani kell, hogy e feltételek a szóban forgó ellátásra való jogosultság megszerzéséhez, nem pedig e jogosultság fenntartásához szükségesek.

A szokásos lakóhelyre vonatkozó feltétel

59 Ahogyan az az első kérdésre adott válaszból kitűnik, a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátását az 1408/71 rendelet alkalmazásában rokkantsági ellátásnak kell tekinteni. Mint ilyen, ezen ellátás e rendelet 10. cikkének hatálya alá tartozik. A 10. cikk (1) bekezdésnek első albekezdése szerint „a rendelet eltérő rendelkezéseinek hiányában az egy vagy több tagállam jogszabályai szerint megszerzett rokkantsági […] ellátás […] nem csökkenthető, nem módosítható, nem függeszthető fel, nem vonható vissza vagy foglalható le azzal az indoklással, hogy a jogosult egy másik tagállam területén rendelkezik lakóhellyel, mint amely tagállam területén a fizetésre kötelezett intézmény található".

60 E tekintetben az Egyesült Királyság Kormánya azzal érvel, hogy az 1408/71 rendelet olyan koordinációs rendszert hoz létre, amelyben a tagállamok hatáskörében marad a társadalombiztosítási ellátások nyújtása feltételeinek meghatározása, feltéve hogy a megállapított feltételek nem vezetnek az uniós munkavállalók nyílt vagy rejtett hátrányos megkülönböztetéséhez. Így a rendelet lehetővé teszi egyrészt az ellátás megszerzése, másrészt a már megszerzett ellátás fenntartása közötti különbségtételt. Az említett rendelet 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdése megerősíti, hogy e rendelkezésnek semmiféle kihatása nincs valamely rokkantsági ellátásra való jogosultság megszerzésének feltételeire.

61 Ezen érv nem fogadható el. Ahogyan ugyanis a Bíróság már rámutatott, az 1408/71 rendelet 10. cikke rendelkezéseinek tárgya az érdekeltek védelme azon hátrányokkal

szemben, amely őket amiatt érheti, hogy lakóhelyüket egyik tagállamból a másikba helyezik át. Ezen elvből nem csupán az következik, hogy az érdekelt akkor is megőrzi a valamely tagállam vagy tagállamok jogszabályai alapján megszerzett ellátáshoz való jogosultságát, ha lakóhelyét egy másik tagállamba helyezi át, hanem az is, hogy az ilyen jogosultság megszerzése nem tagadható meg tőle csupán azon az alapon, hogy nem tartózkodik azon államban, amelynek területén a fizetésre kötelezett intézmény található (lásd ebben az értelemben az 51/73. sz. Smieja-ügyben 1973. november 7-én hozott ítélet [EBHT 1973., 1213. o.] 20–22. pontját, a 92/81. sz. Camera-ügyben 1982. június 10-én hozott ítélet [EBHT 1982., 2213. o.] 14.pontját, valamint a 379/85–381/85. és 93/86. sz., Giletti és társai egyesített ügyekben 1987. február 24-én hozott ítélet [EBHT 1987., 955. o.] 15. pontját).

62 A Bíróságnak már alkalma nyílt azt is kimondani, hogy – ellentétben azzal, amit az Egyesült Királyság Kormánya állított – az említett 10. cikkel összeegyeztethetetlen, hogy az e rendelkezésben említett ellátásokhoz való jogosultságnak mind a megszerzését, mind a megtartását megtagadják azért, mert az érdekelt nem tartózkodik azon államban, amelynek területén a fizetésre kötelezett intézmény található (lásd a C-356/89. sz. Newton-ügyben 1991. június 20-án hozott ítélet [EBHT 1991., I-3017. o.] 23. pontját).

63 Ráadásul ha az 1408/71 rendelet 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírt, a lakóhelyre vonatkozó kikötés megszüntetésére vonatkozó elv alkalmazása attól a kérdéstől függne, hogy az ilyen kikötések a nemzeti szabályozásban az e rendelkezésben felsorolt ellátásokhoz való jogosultság megszerzéséhez vagy megtartásához kapcsolódnak, az lehetővé tenné a tagállamok számára ezen elv hatékony érvényesülésének kijátszását azáltal, hogy a lakóhelyre vonatkozó kikötéseket az ellátás nyújtásának feltételeként határoznák meg, nem pedig az ellátás fenntartásának feltételeként, abból a célból, hogy az adott ellátást kivonják az említett elv hatálya alól.

64 Az a tény, hogy a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátása nem járulék alapú ellátás, mivel azt az állam a kérelmezők által fizetett járulékoktól függetlenül nyújtja, nem kérdőjelezi meg a fenti elemzést.

65 Az 1408/71 rendelet 4. cikkének (2) bekezdéséből ugyanis kitűnik, hogy főszabály szerint e rendelet alkalmazandó valamennyi, akár járulékfizetésen alapuló, akár nem járulékfizetésen alapuló szociális biztonsági rendszerre.

66 Emellett az 1408/71 rendelet 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdése általánosságban tiltja a hatáskörrel rendelkező intézmények számára, hogy a rokkantsági ellátást csökkentsék, módosítsák, felfüggesszék, visszavonják vagy lefoglalják azzal az indoklással, hogy a jogosult egy másik tagállam területén rendelkezik lakóhellyel, mint amely tagállam területén a fizetésre kötelezett intézmény található. E tilalom alól kizárólag az uniós szabályozás állapíthat meg kivételt (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Giletti és társai ügyben hozott ítélet 16. pontját).

67 Ilyen kivételt ír elő az 1408/71 rendelet 10a. cikke. E rendelkezés kimondja, hogy e rendelet hatálya alá tartozó személyek az említett rendelet 4. cikkének (2a) bekezdésében említett, különleges, nem járulék alapú ellátásokra kizárólag a lakóhelyük szerinti tagállamban és kizárólag ezen állam jogszabályainak megfelelően jogosultak, feltéve hogy ezen ellátásokat a IIa. melléklet tartalmazza. Márpedig a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátását e melléklet nem említi. Következésképpen az 1408/71 rendelet 10a. cikkében kimondott elv, amely szerint a különleges, nem járulék alapú ellátások nem exportálhatók, nem vonatkozik az alapügyben szereplő ellátásra.

68 Az említett rendelet egyetlen más rendelkezése sem teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben eltérjenek az ugyanezen rendelet 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében szereplő, a lakóhelyre vonatkozó kikötések megszüntetésére vonatkozó elvtől, amiből az következik, hogy a rokkantsági ellátások főszabály szerint exportálhatók a fizetésre kötelezett intézmény helye szerinti tagállamtól eltérő más tagállamba (lásd ebben az értelemben a C-20/96. sz. Snares-ügyben 1997. november 4-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-6057. o.] 40. pontját és a fent hivatkozott Petersen-ügyben hozott ítélet 38. pontját).

69 A fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátása tehát az említett 10. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében szereplő, a lakóhelyre vonatkozó kikötések megszüntetésére vonatkozó elv hatálya alá tartozik, amellyel – ahogyan az a jelen ítélet 61. és 62. pontjából kitűnik – összeegyeztethetetlen, hogy az e rendelkezésben szereplő ellátásokra való jogosultságnak mind a megszerzését, mind a fenntartását megtagadják csupán azon az alapon, hogy a kérelmező az illetékes tagállamtól eltérő tagállamban rendelkezik lakóhellyel.

70 Következésképpen az 1408/71 rendelet 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdésével összeegyeztethetetlen, hogy a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátására való jogosultság megszerzését azon feltételhez kössék, hogy a kérelmező szokásos lakóhelyének az illetékes tagállam területén kell lennie.

A korábbi tartózkodás feltételéről

71 Az alapügy felperese és a Bizottság úgy vélik, hogy az 1408/71 rendelet 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdésével összeegyeztethetetlen nem csupán az illetékes tagállamterületén található szokásos lakóhelyre vonatkozó feltétel, hanem az e területen való korábbi tartózkodásra vonatkozó feltétel is. Szerintük e két feltétel között nem tehető különbség, mivel a korábbi tartózkodásra vonatkozó feltételt ideiglenes helybenlakásra vonatkozó feltételnek kell tekinteni annyiban, amennyiben azt követeli meg a kérelmezőtől, hogy bizonyos ideig Nagy-Britanniában kellett tartózkodnia.

72 E tekintetben rá kell mutatni, hogy az 1408/71 rendelet 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdése a lakóhelyre vonatkozó kikötésekre vonatkozik, ahogyan az többek között a címéből kitűnik. Márpedig az említett rendelet alkalmazásában a „lakóhely" a szokásos tartózkodási helyet jelenti, a rendelet 1. cikkének h) pontja értelmében.

73 Igaz ugyan, hogy bizonyos esetekben a korábbi tartózkodásra vonatkozó feltétel a gyakorlatban egyenlő lehet a szokásos lakóhelyre vonatkozó kikötéssel, ha e feltétel az adott tagállam területén való hosszú időtartamú tartózkodást követel meg, és/vagy ha az említett feltételt a szóban forgó ellátás folyósításának teljes időtartama alatt teljesíteni kell. Márpedig az ilyen esetekben az 1408/71 rendelet 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdésével ugyancsak összeegyeztethetetlen a korábbi tartózkodásra vonatkozó feltétel, amennyiben az e rendelkezés értelmében vett lakóhelyre vonatkozó kikötéshez hasonlatos.

74 Ahogyan az a jelen ítélet 17. és 57. pontjából kitűnik, a jelen esetben a szóban forgó ellátás iránti kérelem benyújtását közvetlenül megelőző 52 hetes időszakban folyamatosan vagy több időszakot összeszámolva legalább 26 hetes Nagy-Britanniában való tartózkodásra vonatkozó feltétel olyan feltétel, amelynek csupán e kérelem benyújtásának időpontjában kell megfelelni. Mivel a korábbi tartózkodásra vonatkozó feltétel nem minősül tehát szükségszerűen az 1408/71 rendelet 10. cikke (1) bekezdése első albekezdésének értelmében vett „lakóhellyel kapcsolatos kikötésnek", meg kell vizsgálni annak az uniós jog többi rendelkezésével való összhangját.

75 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1408/71 rendelet nem alakítja ki a szociális biztonság egységes rendszerét, hanem fenntartja a különböző nemzeti rendszereket, és egyetlen célja e rendszerek összehangolása (a 21/87. sz. Borowitz-ügyben 1988. július 5-én hozott ítélet [EBHT 1988., 3715. o.] 23. pontja, a C-331/06. sz. Chuck-ügyben 2008. április 3-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-1957. o.] 27. pontja és a fent hivatkozott Petersen-ügyben hozott ítélet 41. pontja). Így az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a tagállamok továbbra is megtartják szociális biztonsági rendszereik kialakítására vonatkozó hatáskörüket (lásd ebben az értelemben a 238/82. sz., Duphar és társai ügyben 1984. február 7-én hozott ítélet [EBHT 1984., 523. o.] 16. pontját, a C-70/95. sz., Sodemare és társai ügyben 1997. június 17-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-3395. o.] 27. pontját, valamint a C-212/06. sz., Gouvernement de la Communauté française és Gouvernement wallon ügyben 2008. április 1-jén hozott ítélet [EBHT 2008., I-1683. o.] 43. pontját).

76 Ennélfogva, uniós szintű harmonizáció hiányában az egyes tagállamok jogalkotóinak feladata egyrészt a társadalombiztosítási rendszerbe való belépési jog vagy kötelezettség feltételeinek, másrészt pedig a társadalombiztosítási ellátásokra való jogosultság feltételeinek a meghatározása (a C-158/96. sz. Kohll-ügyben 1998. április 28-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-1931. o.] 18. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

77 Ugyanakkor e hatáskörük gyakorlása során a tagállamok kötelesek figyelembe venni az uniós jogot, és különösen az Európai Unió működéséről szóló szerződésnek a tagállamok területén való szabad mozgás és tartózkodás minden uniós polgár számára elismert szabadságra vonatkozó rendelkezéseit (lásd analógia útján a C-224/02. sz. Pusa-ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-5763. o.] 19. pontját, valamint a C-192/05. sz., Tas-Hagen és Tas ügyben 2006. október 26-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-10451. o.] 22. pontját).

78 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 20. cikk az uniós polgár jogállását biztosítja mindenki számára, aki valamely tagállam állampolgára (lásd különösen a C-224/98. sz. D'Hoop-ügyben 2002. július 11-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-6191. o.] 27. pontját és a C-34/09. sz. Ruiz Zambrano-ügyben 2011. március 8-án hozott ítélet [EBHT 2011., I-1177. o.] 40. pontját). Az alapügy felperesét, mivel rendelkezik valamely tagállam állampolgárságával, megilleti e jogállás.

79 Jelezni kell, hogy noha a kérdést előterjesztő bíróság kérdése csupán az 1408/71 rendelet értelmezésére korlátozódott, ez a tény nem képezi akadályát annak, hogy a Bíróság a kérdést előterjesztő bíróság számára biztosítsa az uniós jog értelmezéséhez szükséges összes olyan szempontot, amely hasznos lehet az utóbbi előtt folyamatban lévő ügy megítéléséhez, függetlenül attól, hogy kérdése megfogalmazásában ez a bíróság hivatkozott-e ezekre, vagy sem (lásd ebben az értelemben a C-241/89. sz. SARPP-ügyben 1990. december 12-én hozott ítélet [EBHT 1990., I-4695. o.] 8. pontját, a C-152/03. sz. Ritter-Coulais ügyben 2006. február 21-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-1711. o.] 29. pontját és a C-392/05. sz. Alevizos-ügyben 2007. április 26-án hozott ítélet [EBHT 2007, I-3505. o.] 64. pontját).

80 Az uniós polgárság intézményének célja, hogy biztosítsa a tagállamok állampolgárainak alapvető jogállását, lehetővé téve az azonos helyzetben lévő tagállami állampolgárok számára, hogy állampolgárságuktól függetlenül és az e tekintetben kifejezetten előírt kivételek sérelme nélkül ugyanolyan jogi bánásmódban részesüljenek azokon a területeken, amelyekre a Szerződés tárgyi hatálya kiterjed (lásd ebben az értelemben a C-184/99. sz. Grzelczyk-ügyben 2001. szeptember 21-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-6193. o.] 31. pontját, a fent hivatkozott D'Hoop-ügyben hozott ítélet 28. pontját és a C-544/07. sz. Rüffler-ügyben 2009. április 23-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-3389. o.] 62. pontját).

81 A közösségi jog tárgyi hatálya alá tartoznak többek között a Szerződések által szavatolt alapvető szabadságok gyakorlásának, különösen az EUMSZ 21. cikkben rögzített, a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog gyakorlásának esetei (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Grzelczyk-ügyben hozott ítélet 33. pontját, a fent hivatkozott D'Hoop-ügyben hozott ítélet 29. pontját, valamint a fent hivatkozott Rüffler-ügyben hozott ítélet 63. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

82 Az alapügyben egyértelmű, hogy L. Stewart uniós állampolgárként gyakorolta a származási tagállamától eltérő tagállamban való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát.

83 Amennyiben az Unió valamely polgárát jogilag ugyanolyan bánásmódban kell részesíteni valamennyi tagállamban, mint amelyet e tagállamok az ugyanolyan helyzetben lévő állampolgáraik részére biztosítanak, ellentétes lenne a szabad mozgáshoz való joggal, ha ezen polgár az állampolgársága szerinti tagállamban kedvezőtlenebb bánásmódban részesülne annál, mint amely akkor illetné meg, ha nem vette volna igénybe a Szerződés által a szabad mozgás tekintetében biztosított lehetőségeket (a fent hivatkozott D'Hoop-ügyben hozott ítélet 30. pontja és a fent hivatkozott Pusa-ügyben hozott ítélet 18. pontja).

84 E lehetőségek ugyanis nem érvényesülhetnének teljes mértékben, ha azok igénybevételétől vissza lehetne tartani a tagállami állampolgárt a nemzeti szabályozás

által elé gördített olyan akadályokkal, amelyek e lehetőségek gyakorlása miatt büntetik őt (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott D'Hoop-ügyben hozott ítélet 31. pontját, a fent hivatkozott Pusa-ügyben hozott ítélet 19. pontját, a fent hivatkozott C-192/05. sz., Tas-Hagen és Tas ügyben hozott ítélet 30. pontját, a fent hivatkozott Zablocka-Weyhermüller-ügyben hozott ítélet 34. pontját, valamint a fent hivatkozott Rüffler-ügyben hozott ítélet 65. pontját).

85 Az alapügyben szereplőhöz hasonló szabályozás, amely a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátására való jogosultság megszerzését a korábbi helyben tartózkodás feltételének veti alá, természeténél fogva alkalmas arra, hogy visszatartsa az alapügy felpereséhez hasonló kérelmezőket attól, hogy állampolgárságuk szerinti tagállamukat elhagyva gyakorolják a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogukat annak érdekében, hogy valamely más tagállamban telepedjenek le. Ugyanis noha azok a kérelmezők, akik nem éltek a szerződés által a mozgás és tartózkodás terén biztosított lehetőségekkel, könnyen eleget tudnak tenni a fent említett feltételeknek, nem ez a helyzet az e lehetőségekkel élő kérelmezők esetében. Nagy a valószínűsége ugyanis, hogy ez utóbbiak nem tesznek eleget az említett feltételnek amiatt, hogy valamely más tagállamban telepedtek le.

86 Azon hasonló nemzeti szabályozás, amely valamely tagállam állampolgárait pusztán azért hozza hátrányos helyzetbe, mert éltek a más tagállamban történő szabad mozgás jogával, az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdésében valamennyi uniós polgárnak biztosított szabadságok korlátozását jelenti (lásd a fent hivatkozott D'Hoop-ügyben hozott ítélet 35. pontját, a fent hivatkozott Pusa-ügyben hozott ítélet 20. pontját, a fent hivatkozott De Cuyper-ügyben hozott ítélet 39. pontját és a fent hivatkozott Rüffler-ügyben hozott ítélet 73. pontját).

87 Az ilyen korlátozás az uniós jog szempontjából csak akkor igazolható, ha az érintett személyek állampolgárságától független, objektív megfontolásokon alapul, és a nemzeti jog által jogszerűen megállapított célkitűzéssel arányos (lásd a fent hivatkozott De Cuyper-ügyben hozott ítélet 40. pontját, a fent hivatkozott Tas-Hagen és Tas ügyben hozott ítélet 33. pontját, a fent hivatkozott Zablocka-Weyhermüller-ügyben hozott ítélet 37. pontját, valamint a fent hivatkozott Rüffler-ügyben hozott ítélet 74. pontját).

88 Az Egyesült Királyság Kormánya e tekintetben úgy véli, hogy léteznek objektív indokok, amelyek lehetővé teszik a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátására való jogosultság megszerzésének az illetékes tagállam területén való korábbi tartózkodás feltételének való alávetését. A nemzeti szabályozás célja ugyanis egyrészt e tagállam és az ellátást kérelmező közötti folyamatos és tényleges kapcsolat fennállásának, másrészt a nemzeti társadalombiztosítási rendszer egyensúlyának a biztosítása.

89 A Bíróság már kimondta, hogy jogos a nemzeti jogalkotó részéről az a törekvés, hogy megbizonyosodjon valamely ellátás kérelmezői és az illetékes tagállam közötti valós kapcsolat fennállásáról (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott D'Hoop-ügyben hozott ítélet 38. pontját és a C-138/02. sz. Collins-ügyben 2004. március 23-án hozott ítélet [EBHT 2004., I-2703. o.] 67. pontját), valamint hogy biztosítsa a nemzeti társadalombiztosítási rendszer egyensúlyát (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Kohll-ügyben hozott ítélet 41. pontját és a fent hivatkozott Petersen-ügyben hozott ítélet 57. pontját).

90 Ebből következik, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozás által követett célok, amelyek a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátását kérelmezők és az illetékes tagállam közötti valós kapcsolat fennállásának megállapítására, valamint a nemzeti társadalombiztosítási rendszer egyensúlyának megóvására irányulnak, főszabály szerint olyan objektív indoknak minősülnek, amelyek igazolhatják az EUMSZ 21. cikkében előírt szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog gyakorlását.

91 Az Egyesült Királyság Kormánya emellett azzal érvel, hogy az illetékes tagállam területén való korábbi tartózkodás feltétele arányos a követett célhoz viszonyítva annyiban, amennyiben csupán rövid időtartamú, összesen 26 hetes tartózkodást követel meg. Ráadásul a kérelmezőnek elegendő a kérelem benyújtásának időpontjában eleget tennie e feltételnek. Másfelől az említett kormány szerint nincs más eszköz, amely

egyidejűleg lehetővé tenné az Egyesült Királysághoz fűződő elégséges kapcsolat fennállásának bizonyítását és a társadalombiztosítási rendszer egységének védelmét.

92 Az alapügyben szereplőhöz hasonló körülmények között, amikor a nem járulék alapú ellátásra való jogosultság megszerzése nincs alávetve járulékfizetésre vonatkozó feltételnek, jogszerűnek tekinthető, hogy valamely tagállam ilyen ellátást kizárólag azután nyújtson, hogy bizonyítást nyert a kérelmező és az illetékes tagállam közötti valós kapcsolat.

93 Márpedig az ilyen kapcsolat léte ténylegesen többek között úgy bizonyítható, ha megállapítást nyer, hogy a szóban forgó személy ésszerű ideig valóban e tagállam területén tartózkodott.

94 A jelen esetben az illetékes tagállam területén való korábbi tartózkodásra vonatkozó feltétel a nemzeti szabályozás szerint azt jelenti, hogy ahhoz, hogy a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátására legyen jogosult, a kérelmezőnek a szóban forgó ellátás iránti kérelem benyújtását közvetlenül megelőző 52 hetes időszakban folyamatosan vagy több időszakot összeszámolva legalább 26 hetet Nagy-Britanniában kellett tartózkodnia. Emellett az SSIBR 16. cikkének (6) bekezdése értelmében, és ahogyan azzal az Egyesült Királyság Kormánya érvel, elegendő, ha a kérelmező ezt a feltételt a kérelem benyújtásának időpontjában teljesíti.

95 Igaz ugyan, hogy az említett feltétel alkalmazási módja nem tűnik ésszerűtlennek, rá kell azonban mutatni, hogy e feltétel túlzottan kizárólagos jellegű. Azáltal ugyanis, hogy az illetékes tagállam területén való tartózkodás különös időtartamát írja elő, a korábbi tartózkodás feltétele indokolatlanul olyan tényezőt részesít előnyben – kizárva minden más jellemző tényezőt –, amely a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátását kérelmező személy és az említett tagállam közötti valós és tényleges

kötődés szempontjából nem szükségszerűen jellemző. Ezért ez túlmegy a cél eléréséhez szükséges mértéken (a fent hivatkozott D'Hoop-ügyben hozott ítélet 39. pontja).

96 Nem zárható ki ugyanis, hogy az ilyen kapcsolat létét más jellemző tényezők is bizonyíthatják.

97 Az ilyen tényezőket elsősorban a kérelmező és az illetékes tagállam társadalombiztosítási rendszere közötti kapcsolatban kell keresni. E tekintetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapügy felperese az Egyesült Királyság jogszabályai alapján már jogosult a rokkantak megélhetési járadékára.

98 Emellett az említett határozatból kitűnik, hogy az alapügy felperese számára a nemzeti társadalombiztosítási számláján hetente társadalombiztosítási járulékot írnak jóvá.

99 Ebből következik, hogy L. Stewart bizonyos módon már kapcsolódik a szóban forgó társadalombiztosítási rendszerhez.

100 A kérelmező és az illetékes tagállam közötti kapcsolat bizonyítására alkalmas tényezőkre lehet következtetni másodsorban a kérelmező családi hátteréből. Az alapügyben egyértelmű, hogy L. Stewart, aki rokkantsága miatt képtelen ügyeit maga intézni, szüleitől függ, akik gondozzák őt, és képviselik a külvilággal való kapcsolataiban.

Márpedig L. Stewartnak mind az anyja, mind az apja nyugdíjban részesül az Egyesült Királyság jogszabályai alapján. Emellett L. Stewart apja nyugdíjba vonulásáig e tagállamban végzett szakmai tevékenységet, míg L. Stewart anyja korábban – szintén ugyanezen tagállam jogszabályai alapján – munkaképtelenségi ellátásban részesült.

101 Végezetül nyilvánvaló, hogy az alapügy felperese brit állampolgár, aki életének jelentős részét az Egyesült Királyságban töltötte.

102 A jelen ítélet 97–101. pontjában foglalt tényezők bizonyítani látszanak az alapügy felperese és az illetékes tagállam közötti valós és elégséges kapcsolat fennállását.

103 A fenti megfontolások megismételhetők a társadalombiztosítási rendszer egyensúlyának fenntartására irányuló célkitűzéssel kapcsolatban is. A kérelmező és az említett tagállam közötti valós és elégséges kapcsolat bizonyításának szükségessége lehetővé teszi az említett tagállam számára annak biztosítását, hogy az alapügyben szereplő ellátás folyósításával járó gazdasági teher ne váljon ésszerűtlenné.

104 Következésképpen az alapügyben szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozás, amely a fiatal rokkantak munkaképtelenségi ellátására való jogosultságot az illetékes tagállam területén való korábbi tartózkodásra vonatkozó feltételnek veti alá, kizárva minden más tényezőt, amely lehetővé tenné a kérelmező és e tagállam közötti valós kapcsolat fennállásának bizonyítását, túlmegy a cél eléréséhez szükséges mértéken, és így az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdésében valamennyi uniós polgárnak biztosított szabadságok korlátozását jelenti.

A kérelem benyújtásának időpontjában való tartózkodásra vonatkozó feltételről

105 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapügy felperesének a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátása iránti kérelmét azért utasították el, mert a felperes nem tartózkodott a tagállam területén a kérelem benyújtásának időpontjában. Ilyen körülmények között, még ha a harmadik kérdés megfogalmazása nem is említi kifejezetten a tartózkodásra vonatkozó e feltételt, a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bírónak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez érdemi választ adjon (lásd többek között a C-334/95. sz. Krüger-ügyben 1997. július 17-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-4517. o.] 22. pontját, a C-88/99. sz. Roquette Frères ügyben 2000. november 28-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-10465. o.] 18. pontját, valamint a C-62/00. sz. Marks & Spencer ügyben 2002. július 11-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-6325. o.] 32. pontját).

106 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a kérelem benyújtásának időpontjában az illetékes tagállam területén való tartózkodásra vonatkozó feltétel a jelen ítélet 80–87. pontjában kifejtett okokból az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdésében valamennyi uniós polgárnak biztosított szabadságok korlátozását jelenti.

107 Az ilyen korlátozás az uniós jog szempontjából csak akkor igazolható, ha többek között alkalmas a nemzeti jog által jogszerűen megállapított célkitűzés elérésére.

108 Márpedig az említett feltétel nem minősíthető a jelen ítélet 89. pontjában említett célok elérésére alkalmas eszköznek. Az a tény ugyanis, hogy a kérelmező az illetékes tagállam területén tartózkodik a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátása iránti kérelem benyújtásának időpontjában, nem teszi lehetővé sem a kérelmező és e tagállam közötti valós kapcsolat megállapítását, sem a társadalombiztosítási rendszer egyensúlyának megőrzését.

109 Ebből következik, hogy a kérelem benyújtásának időpontjában az illetékes tagállam területén való tartózkodásra vonatkozó feltétel, amelynek a fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátásának megszerzése alá van vetve, az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdésében valamennyi uniós polgárnak biztosított szabadságok nem igazolt korlátozását jelenti.

110 A fentiekre tekintettel a harmadik kérdésre a következő választ kell adni.

– az 1408/71 rendelet 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdésével összeegyeztethetetlen, hogy valamely tagállam – az alapügyben szereplőhöz hasonló – fiatal rokkantak rövid távú munkaképtelenségi ellátásának nyújtását azon feltételhez kösse, hogy a kérelmező szokásos lakóhelyének az illetékes tagállam területén kell lennie;

– az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdésével összeegyeztethetetlen, hogy valamely tagállam az ilyen ellátás nyújtását:

  – az illetékes tagállam területén való korábbi tartózkodásra vonatkozó feltételnek vesse alá, kizárva minden más tényezőt, amely lehetővé tenné a kérelmező és e tagállam közötti valós kapcsolat fennállásának bizonyítását, és

  – a kérelem benyújtásának időpontjában az illetékes tagállam területén való tartózkodásra vonatkozó feltételnek vesse alá.

A költségekről

111 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) A fiatal rokkantak – alapügyben szereplőhöz hasonló – rövid távú munkaképtelenségi ellátása a 2005. április 13-i 647/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendeletnek az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett szövege 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett rokkantsági ellátásnak minősül, ha nyilvánvaló, hogy a kérelem benyújtásának időpontjában a kérelmező állandó vagy tartós rokkantságban szenved.

2) Az 1408/71 rendeletnek a 647/2005 rendelettel módosított szövege 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdésével összeegyeztethetetlen, hogy valamely tagállam a fiatal rokkantak – alapügyben szereplőhöz hasonló – rövid távú munkaképtelenségi ellátásának nyújtását azon feltételhez kösse, hogy a kérelmező szokásos lakóhelyének az illetékes tagállam területén kell lennie.

Az EUMSZ 21. cikkének (1) bekezdésével összeegyeztethetetlen, hogy valamely tagállam az ilyen ellátás nyújtását:

– **az illetékes tagállam területén való korábbi tartózkodásra vonatkozó feltételnek vesse alá, kizárva minden más tényezőt, amely lehetővé tenné a kérelmező és e tagállam közötti valós kapcsolat fennállásának bizonyítását, és**

– **a kérelem benyújtásának időpontjában az illetékes tagállam területén való tartózkodásra vonatkozó feltételnek vesse alá.**

Aláírások